

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та
житлово-комунальних послуг

26 березня 2025 року

Веде засідання голова Комітету ГЕРУС А.М.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас частина презентації буде англійською мовою. Тому всі, хто хочуть, мають можливість отримати навушники... свої навушники, приєднатися по телефону, і отримувати синхронний переклад. Як це зробити, було повідомлено у нас в чаті комітету. Якщо комусь потрібна буде якась допомога, то в нас є і Павло Тимофієв, пишіть, дзвоніть, допоможемо, щоб все гарно працювало.

У нас сьогодні є два питання. Навіть три питання, ми подивимося, може, ми середнє знову пропустимо, щоб перейти до питання газу швидше. Давайте, може, дійсно, щодо включення членів комітету до складу підкомітетів не будемо зараз розглядати, а щоб швидше перейти до газу.

Я пропоную тоді перше питання: презентація щорічного звіту Енергетичного Співтовариства за 2024 рік про стан виконання Україною своїх зобов'язань в Енергетичному Співтоваристві. Далі щодо стану ринку природного газу та забезпечення природним газом споживачів у 2025 році. І розділ "Різне".

Тоді, якщо немає заперечень по порядку денному, ми його проголосуємо, встановимо кворум і перейдемо до першого питання. Немає заперечень? Тоді прошу голосувати за відповідний порядок денний.

Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Волинець Михайло Якович. Підніміть руку, бо вас не чути. За, є.

Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович.

ГОРОБЕЦЬ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жупанин Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій Олександрович. Камельчук Юрій
Олександрович.

Кісільов Ігор Петрович.

Кіт Андрій Богданович.

Козир Сергій Вячеславович.

КОЗИР С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Красов Олексій Ігорович. Красов Олексій Ігорович.

Кучеренко Олексій Юрійович

КУЧЕРЕНКО О.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мороз Володимир Вікторович. Мороз Володимир Вікторович.

Мулик Роман Миронович.

МУЛИК Р.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нагорняк Сергій Володимирович.

НАГОРНЯК С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег Валерійович.

Скороход Анна Костянтинівна. Скороход Анна Костянтинівна.

Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хлапук Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. Хлапук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За. Є.

Юнаков Іван Сергійович.

ЮНАКОВ І.С. Юнаков – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За. Є.

Юрченко Олександр Миколайович.

ЮРЧЕНКО О.М. Юрченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрченко – за. Є. Прийнято.

Так, тоді я пропоную перейти до першого питання порядку денного – це презентація звіту Енергетичного Співтовариства. Слово керівнику, нашому великому другу і України, і нашого комітету Артуру Лорковському. І якщо потрібен переклад, то його можна знайти, і тут на екрані в нас так само буде йти презентація. Я так розумію, тому саме з цієї сторони у нас більше колег народних депутатів.

Прошу, Артур, вам слово.

(Загальна дискусія)

Якщо що, в нас є Вікторія Олександрівна Гриб, вона вчитель англійської мови і вона завжди нас виручає в таких ситуаціях, коли щось пішло не по плану. Прошу? Все нормально, да?

ЛОРКОВСЬКИЙ А. *(Синхронний переклад)*

Дякую, пане голово. Членам комітету також вдячний за те, що запросили мене. Дуже важливо, що ми сьогодні обговоримо не тільки досягнення, але і проблеми, які виникли у 24-му році, а також кроки вперед,

які треба зробити. І обговоримо сьогодні питання, як ми можемо прискорити рух України в напрямку до вимог Енергоспівтовариства.

І перш ніж я почну цю презентацію дозвольте мені висловити знову мою глибоку повагу Україні, як вона бореться з російською агресією, яка продовжується вже 3 роки у повномасштабному режимі. В енергетичному секторі сьогодні ми пройшли сезон 2024-25 років і українська енергосистема працює належним чином. І Україна як країна продовжує шлях до інтеграції з Євросоюзом, удосконалює свої системи і це є доказом ефективності нашої роботи. Я хочу на цьому подякувати вам і висловити свою повагу за все, що виробите.

Давайте розпочнемо із загального огляду, побачите мою презентацію. Я просто дам такий загальний огляд, а потім ми пильніше подивимося на деякі сектори і я розкажу про роль енергоспівтовариства і секретаріату і зупинюся на тих пунктах, які секретаріат продовжує підтримувати енергетичний сектор.

Коли йдеться про загальний огляд досягнень, я хочу згадати про деякі елементи. Перш за все хочу відзначити той факт, що Україна продовжує інтеграцію до європейського ринку, зокрема європейського ринку електроенергії. Ви бачите це із переліку заходів, які були вжиті вже у 2024 році, було досягнуто значного прогресу для розподілу щоденного, щотижневого, щомісячного розподілу потужностей для забезпечення ТКЕ електроенергією з країнами-членами євросони, і ми далі йдемо цим шляхом прогресу.

Далі ми побачили прогрес Укренерго у приєднанні до механізму ІТС, який критично важливий для роботи системи, і для керівників компаній це буде на пізнішому етапі.

Далі побачили прогрес у порядку декарбонізації, коли було прийнято Національний план кліматичний, енергетичний план. І ситуація України тут просто неймовірна, тому що Україна залишається серед найкращих країн із впровадженням вимог серед європейських країн. І це тим більше вражає, що

у вас є величезні перешкоди і змушує підозрювати, що є величезний потенціал. Тому я хочу ще раз подякувати всім, хто бере в цьому участь, у впровадженні цих реформ, над якими ви працюєте. І ці реформи роблять вас одними з найпросунітіших, скажімо так, країн євро... Енергетичного Співтовариства. Отже, 54 відсотки – це показник впровадження вимог до європейських країн в галузі енергетики. Далі я розгляну це по секторах і зупинюся на пріоритетах.

Що стосується впровадження acquis європейського Енергоспівтовариства, я зупинюся на деяких елементах, які ми сьогодні згадаємо в нашій дискусії. Ми вважаємо, що транспозиція пакету, електропакету з інтеграції – це те, що треба робити якомога швидше. І з цим комітетом ми вже давно ведемо на цю тему обговорення і дискусії, уже зареєстровано кілька законопроектів. Ми працюємо над єдиним законопроектом, який буде подано на схвалення, і знаємо, що комітет в цьому зацікавлений і в тому, щоб цей законопроект був прийнятий. І таким чином Україна зможе завдяки цьому приєднатися до ринку Євросоюзу до 27-го року, до електроринку Євросоюзу. Цей процес іде рука об руку із дотриманням вимог системи передачі, за що відповідає Укренерго, і вимог щодо анбандлінгу Укренерго. І це також передбачає процес схвалення і призначення нових членів наглядової ради, нового менеджменту в цій компанії. Але оцей декаплінг має бути ефективно впроваджений, щоб забезпечити практичну незалежність Регулятора і регуляційних органів. Ми теж тримаємо це в полі уваги.

Коли йдеться про газовий ринок, то ми спостерігали, спостерігаємо нещодавній прогрес і розуміємо, що треба відновлювати підвалини газового ринку в Україні. Це має стати найпершим пріоритетом, це вимагатиме зусиль із-за поступового прибирання зобов'язань щодо публічне... ПСО для населення, і заради подальшої інтеграції з ринком для профсоюзу на основі заборони експорту природного газу.

Далі тут досить детально описані необхідні заходи по секторах. Дозвольте мені тут зупинитися. Я вважаю, що найбільша проблема для України – це щоб ринки працювали за того неймовірного стресу, за того неймовірного тиску, який здійснює Російська Федерація на сектор електроенергетики, перешкоджаючи і передачі, розподілу.

Далі питання, як інтегрувати цей електросектор в європейський ринок, незважаючи на деякі розриви, відставання, наприклад, обмеження ціни. Але тут для нас завдання стоїть і завдання інтеграції в європейський ринок, і українська електроенергетика рухається до цього, до злиття з європейським електроринком. І нещодавно в Києві в лютому цього року знов-таки було запропоновано Україні прискорювати інтеграцію з Євросоюзом щодо електроринку, і це вимагатиме певного прогресу у прийнятті відповідного законодавства Євросоюзу, тобто електроінтеграційного пакету, як я раніше казав.

Деякий прогрес тут уже досягнений, в тому числі цим комітетом для подання законопроектів. Можливо, доведеться якийсь компроміс досягнути, щоб виставити цей законопроект до першого і другого читання. Час підтискає нас, це стресово, я розумію, але прогрес тут дуже важливий, Україні приєднатися до євро цього ринкового простору в першому кварталі 2027 року, коли буде для цього вікно можливості. Для цього треба до червня цього року прийняти ці всі закони. Якщо так не станеться, то інтеграція в електроринок Євросоюзу буде відкладена на 2028 рік, і тоді в наступному році треба буде проводити ці всі законопроекти, і тоді нам доведеться змінювати весь сценарій, і нам доведеться подавати подання, спеціальне подання президентці Єврокомісії для того, щоби пересувати всі дедлайни. І, отже, до червня 2025 року Україні треба продемонструвати, що вона готова приєднуватися до єдиного європейського електроринку.

Коли йдеться про роздрібний електроринок, то ми дотримуємося усталеної роботи цього року. І, тим не менше, цей ринок зазнає впливу, дуже сильного впливу тим, що існує ПСО для населення. І це тема, яку

необхідно належним чином вирішувати і урядом, і Регуляторіві згідно із порядком денним у країні, згідно із тим, що було узгоджено між Україною і фондом енергетичної підтримки України.

Коли ми говоримо про анбандлінг, тут ми бачимо деякі розриви, запроваджені критерієм із анбандлінгу, там є ...*(Не чути)*, проблеми із сертифікацією з 2021 року. Ми бачили відставку деяких членів наглядової ради Укренерго. На щастя, і Кабінет Міністрів, і Регулятор підключилися. На сьогодні Укренерго стало повноцінною... наглядова рада Укренерго стала повноцінною, незалежною. Наглядова рада складається з урядових, з незалежних учасників. І виконавче керівництво компанії скоро буде призначено, і ми очікуємо, що дуже скоро цей процес завершиться.

Це процес, який потрібен не тільки для задоволення критеріїв сертифікації, але й для відкриття для Укренерго можливостей продовження діалогу з міжнародними фінансовими установами, щоб уникнути технічного дефолту компанії. Тому що це питання поки що стоїть на порядку денному, щоб цього не трапилося, корпоративна належна структура повинна функціонувати, щоб міжнародні фінансові установи могли надати в цьому плані свою підтримку. Коли йдеться про питання інтеграції з Євросоюзом, то я вже згадував про деякі досягнення.

Але тепер я детальніше зупинюся на тому, що найважливіше тут. Це необхідні встановлення процедур для передачі транскордонного обміну, транскордонними потужностями із сусідніми країнами. І тут Оператор системи передачі, щоб вони могли отримувати надходження від цього розподілу потужностей, це надзвичайно важливо в якості фінансового ресурсу, фінансового ресурсу для компаній Укренерго.

Далі ми бачимо заборгованість на ринку балансування. Як я розумію, що нещодавно тут були прийняті рішення урядом, які покликані змінити так, щоб фінансові ресурси сюди надходили. Це треба вирішити, щоби це не накопичувалося на майбутнє, треба думати, як реформувати це питання цей підсектор, щоби це ефективно працювало на майбутнє.

Отже, тепер хотів би перейти до газової галузі. Добре функціонуючий оптовий ринок газу був сильно пошкоджений під час повномасштабного вторгнення, і зараз існує очевидне порушення умов договору з Енергоспівтовариством щодо оптового ринку газу. Отже, завдання на майбутнє – це вирішити цю проблему, запровадити належну ринкову структуру. І продовжується обговорення з цього приводу між урядом, Єврокомісією та Енеросекретаріатом. Це тісно прив'язане до ринкового становища Нафтогазу. Нафтогаз став домінантним гравцем ринку, на газовому ринку. І це не така ситуація, яка надає можливість для конкуренції на газовому ринку в Україні.

Ще я хотів би продемонструвати, це успіх, якого ми досягли в задоволенні критеріїв сертифікації на систему передачі газу. Тут мала бути призначена незалежна рада, було підписано нову хартію, мета була посилити операційну незалежність Наглядової ради Нафтогазу і це вдалось зробити. Ми думаємо про регіональну інтеграцію і переконані, що обговорення посттранзитного сценарію і операціоналізація приєднання газопроводів до південної європейської мережі, до грецьких трубопроводів, нам треба тримати в голові ці процеси. І Укртрансгаз може надати ринок і зацікавленість для використання трансбалканського трубопроводу в Україні, це може змінити весь газовий бізнес в Євросоюзі.

Тепер пару слів про декарбонізацію. Був прийнятий національний енергетично-кліматичний план, і він орієнтується на цілі, цілі щодо енергоефективності та впровадження ВДЕ в Україні. Вже зроблені кілька кроків до створення правильної системи моніторингу, звітування. І секретаріат буде продовжувати цю роботу. І ми цінуємо постійну співпрацю в цьому питанні з Верховною Радою, зокрема створення політики щодо викидів парникових газів.

Повернуся до ВДЕ, відновлюваних джерел. Ми всі розуміємо, що тут на ринку створилися певні розриви і через ПСО спеціальні зобов'язання, і через те вся система в Україні і позиція ВДЕ на ринку, вони зазнають

певного впливу. І всі ці питання слід вирішувати належним чином, так щоб розбудовувати, відбудовувати довіру в цій галузі. Зараз ви платите велику ціну за те, що в цій системі не існує належного рівня довіри. І в результаті цього ті аукціони, які були оголошені для інвесторів в Україні, результати цих аукціонів, вони не дуже втішні, інвестори не висловили інтересу до цих...

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Синхронний переклад)*

У нас були різні аукціони, були аукціони від Укренерго. Може є певна довіра.

ЛОРКОВСЬКИЙ А. *(Синхронний переклад)*

Так-так, але це трохи інше. Це те, що я і казав, що ті поліпшення, які відбулися, це відбулися завдяки Укренерго. І є довіра до тих потужностей, що під Укренерго, але на майбутнє, коли йдеться про інвестиції в розподілення, те, що під Укренерго, і те, що стабілізує систему, це беззаперечно плюс. Але нові аукціони, які були відкриті Гарантованим покупцем, вони не були дуже успішними і зрозуміло чому. Тому що інвестори не дуже готові інвестувати в побудову нових відновлюваних джерел електроенергії.

І сказавши це, хотів би ще торкнутися двох проблем. Перша – це гарантії походження, це питання, яке обговорюється з Єврокомісією, сертифікати, гарантії походження для викидів парникових газів. І далі питання створення сертифікатів для біогазових палив. В цьому питанні дуже важливо орієнтуватися на фінансування Євросоюзу.

Коли ми говоримо про енергоефективність, дозвольте торкнутися двох питань. Значний прогрес досягнутий в маркуванні продукції, це важливе досягнення, яке і контролювала Рада енерго і співтовариства. І значний прогрес досягнутий у підтримці відновлення і покращення енергоефективності в країні. Тут є фундаментальні досягнення, на яких можна будувати нову систему.

Схема торгівлі викидами – це специфічна річ. Тут ми посилаємося на різні моделі Єврокомісії, як це можна організувати. І тут слід прийняти рішення відповідним міністерствам. Це рішення буде прийнято в 2025 році, має бути прийняте, що вимагатиме додаткових заходів з боку української влади. Це система розцінок на вуглецеві викиди. І хочу підкреслити, що деякі елементи цієї системи плати за вуглецеві викиди вже в Україні, деякі елементи, застосовуються. Наприклад, звітування про моніторинг про викиди. І тут уже значного прогресу досягнуто в Україні, зокрема у прийнятті належних положень законодавства. Там дещо вже є, дещо ще треба додати, але фундаментальні речі вже в законодавство закладені. І тепер треба виконавчій владі зіграти свою роль у впровадженні цих законодавчих положень, ввести їх в дію. І, тим не менше, ми розуміємо, що ця система зараз в деяких місцях не працює. Частково тому що Україна була змушена закрити деякі дані і інформацію на час військового стану. Але тут важливо пояснювати, чому призупинено надання тих чи цих даних під час військового стану.

Коли я дивлюся на безпеку поставок таки, то тут є деякі розриви з транспозицією з прийняттям європейського законодавства. Ми побачили значний прогрес у створенні законодавчої бази для впровадження резервів, нафтових резервів в Україні. І я вітаю це рішення Верховної Ради. Цей процес триває вже багато років, він достатньо дороговартісний, але цей процес має продовжуватися і наступні роки.

Коли я думаю про охорону довкілля, покращення охорони довкілля, то як енергосекретаріат ми маємо деякі питання щодо оцінювання впливу на довкілля. І ми цінимо процедури оцінки стану довкілля, якісний персонал. Ми розуміємо, що звільняти від цього можна тільки з огляду на кожен конкретний випадок. І спочатку треба з'ясувати, що можна зробити по максимуму, щоб ми не втрачали оці високі стандарти щодо довкілля в Україні і зараз, і на перспективу після війни, тому що ми очікуємо, що на наступні 20-30 років інвестори захочуть приходити в Україну. В останній раз

міністерство перестало звітувати про ті компанії, які через війну перестали подавати звітування.

А далі наступний мій пункт - це робота регуляторних органів. Це відбувається у тісній співпраці із енергокомітетом Верховної Ради. І секретаріат працює з українськими владами в щоденному режимі. І тут пріоритетом залишається посилення незалежності Регулятора, тому що на нього будуть покладатися нові функції згідно транспозиції європейського законодавства. І тому він має бути незалежним для цілей REMIT, а також з огляду і ринкового каплінгу. І також Регулятор повинен мати певні компетенції за зразком регуляторів Євросоюзу. З огляду на це і було підготовлено новий законопроект. І ми сподіваємося, що скоро він надійде вже в Верховну Раду на розгляд від виконавчої влади.

І тепер я хотів би узагальнити деякі питання. Коли йдеться про ті заходи, які треба вжити, це транспозиція європейського електроінтеграційного пакету. Далі, ми хотіли би попросити вас розглянути законодавство (*нерозбірливо*), це є Регламент 869, який був прийнятий в 2023 році, це про систему моніторингу, перегляду і звітування, та законопроект про відновлювальні джерела енергії, над яким працює зараз ваш комітет. Також важливо прийняти всі ці необхідні доповнення до цього закону, які вже існують в дорожній карті уряду, щоби вказати, як відокремити оці "зелені" тарифи від тарифів Укренерго, згідно зі стандартами Євросоюзу.

І останнє, але все одно важливе – про прогрес у підтримці українського енергосектора під час війни, це про роботу Фонду енергетичної підтримки. Ми як секретаріат адмініструємо цей фонд. Цей фонд зараз закумулював 1 мільярд 150 мільйонів, і компанії отримують кошти згідно з рішенням міністерства, яке приймає рішення про пріоритетність проєктів. Загальний обсяг запитаної підтримки перевищує те, що є в наявності, на більше ніж мільйон євро, і це тільки той перелік потреб, який був визначений міністерством. Цей перелік вони подали на розгляд.

А що ви маєте на увазі? Прошу конкретно, тому що ви мене тут на тонку кригу тут підштовхуєте.

Отже, коли ви задаєте це питання, будь ласка, його конкретно. Це той обсяг роботи, який ми хотіли би, щоб ми виконали в 25-му році. Цей фонд працює добре. Він закупає послуги, він надає менеджерські послуги і працює без розривів. Що тут важливо? Щоб ви розуміли гравітаційні точки, скажімо так, і обсяг цієї роботи більше 700 контрактів на поставку було укладено. Ми співпрацюємо з 56 українськими енергокомпаніями, більше ніж... майже 600 мільйонів законтракованих послуг, і ми зосереджуємося на загальній підтримці не однієї компанії, а багатьох, відкриваємо доступ до цих поставок для 21 регіону країни.

Далі. Реконструкцію, яку ми здійснили, відбудову потужностей для цієї зими, яка ось-ось завершилася, це було 2 гігавати встановленої потужності відремонтованої. Ми зосереджувалися на реконструкції пошкодженого. Я їздив на Бурштинську ТЕС, там відбувалися ремонтні роботи.

Далі, ми говорили тільки що про розподілену і гнучку генерацію, і фонд надав газове обладнання для газових теплових станцій. Це те, що частково вже працює в Україні, частково на стадії установа, але це ті потужності, які вже готові або майже готові для подачі гнучких тепла і електроенергії.

І про лікарняні проекти. Да, ми лікарні в Україні забезпечуємо обладнанням, і ми вже на етапі закупівлі обладнання для 101 лікарні в Україні. Ми уклали там величезну кількість тендерів, укладаємо контракти в цей проєкт, ми ним пишаємося, він дуже конкретний, він дуже цілеспрямований на лікарні, щоб вони могли краще працювати. Там ідеться про встановлення незалежних джерел електричної енергії для них.

Отже, це все надається згідно з Фондом енергетичної підтримки України, це все дуже прозоро, дуже відкрито. Ми залучаємо різні країни, нещодавно Нідерланди на 65 мільйонів підписалися.

Дякую вам за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Синхронний переклад)*

Перше запитання від пані Вікторії Гриб.

ГРИБ В.О. *(Синхронний переклад)*

Пане Артур, дякую за звіт. І особлива подяка за Фонд енергопідтримки, він дуже важливий для нас сьогодні і не тільки сьогодні, а за останні 3 роки. А в мене є два запитання.

Тепер ми знаємо, що, на жаль, USAID припинив свій контракт на 75 мільйонів доларів. Дякуємо, що ви дуже швидко змінили адміністратора Фонду енергетичної підтримки, інакше він припинив би свою роботу і тепер, коли ми маємо проблеми і з газовим сектором також, тому що росіяни почали цілеспрямовано пошкоджувати. Чи тепер неможливо було би якось ці кошти також спрямувати і на газовий сектор?

ЛОРКОВСЬКИЙ А. *(Синхронний переклад)*

Отже, про першу тему, про USAID. Рішення американського уряду використати гроші ...*(Не чути)* політичними пріоритетами з мого уряду. Я тут коментувати не можу, тому що це рішення донора. Що я можу тим не менше сказати, що вплив цього рішення на фонд буде значно менший, тому що фонд уже зміг використати більшість цих коштів. Вони майже всі вже були витрачені на ті потреби, які були визначені до того як пріоритетні. Так що вплив буде значно менший за мінус 75 мільйонів. Але ви праві, що секретаріат дуже швидко відновив продовження цих послуг протягом двох днів, і таким чином не відбулося перебивання. Ми знайшли інших донорів, один із яких не хоче, щоб про нього наголошували. І другий донор – це Єврокомісія, яка виступила агентом із закупівель. Таким чином нам вдалося забезпечити безперервність цієї функції, місії.

Щодо газу. Україна зазнає руйнації багатьох газовидобувних потужностей. І зараз це є вже предметом обговорення між Єврокомісією і

міністерством. І готується ще один фонд для надання коштів фінансових українським компаніям, щоб вони могли відновити свої потужності.

ГРИБ В.О. *(Синхронний переклад)*

Я зрозуміла це. А я мала на увазі не саме видобування газу, а обладнання, яке було виведене з ладу.

ЛОРКОВСЬКИЙ А. *(Синхронний переклад)*

Так, саме про це і йдеться. Міненерго пріоритезувало, яка саме потрібна їм підтримка і подало в секретаріат на розгляд. І як тільки кошти стануть доступні для цих проектів, ми почнемо їх фінансувати. З правової точки зору це абсолютно можливо, незалежно від того, чи потреба для відновлення електропотужностей, газових потужностей, допомога на це можлива.

_____. *(Синхронний переклад)*

Я дуже вдячний за цей звіт. Один коментар. Цього тижня у нас буде засідання робочої групи. Ви казали про критерії сталості при використанні біомаси, ми цього тижня будемо обговорювати вторинне законодавство із тою владою, яка повинна їх впроваджувати. У нас є ціла робоча група. І до 1 травня, коли набуде чинності відповідний закон, то у нас уже буде на той момент впроваджене вторинне законодавство.

І тепер питання. У нас є право, щоб оператор системи газопередачі виробляв електроенергію. І це має бути узгоджене до 1 січня 2027 року. І є така ідея, що ліцензія має бути подовжена. Чи знаєте ви про продовження цієї ліцензії? І далі про незалежність Укренерго. Як посилити незалежність цієї компанії?

4 роки тому був прийнятий законопроект з метою посилення незалежності Укренерго. Що ми мусимо зробити як комітет, щоб підсилити незалежність (не Укренерго, а Енерго, здається, все-таки). Ви казали про

вторинне законодавство, необхідне для (переривається звук, я не дуже чую, для чого) ...для критеріїв сталості. І мені радісно чути, що тут дещо рухається.

Щодо газових ТСО, там є виключення, винятки і ці винятки повинні бути дуже сильно обґрунтовані, і ми не схильні подовжувати ці винятки після 1 січня 27-го року. Винятки можуть стосуватися очікуваних результатів, підтримані фінансовими ресурсами, обладнанням. І газові ТСО повинні організувати процес встановлення. Це рішення ґрунтувалося тільки на тому, що в Україні є обмежена кількість компаній, тільки тому було дозволено виняток. А далі подовжувати цю винятковість, в принципі, немає сенсу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Синхронний переклад)*

Який краще варіант: чи передати їх іншій державній компанії, чи продати їх на аукціонах?

ЛОРКОВСЬКИЙ А. *(Синхронний переклад)*

О, це, власне, те, про що я хочу сказати. Коли я кажу, що не буде продовження, то ми стикаємося із питанням недотримання процесу. Як забезпечити, щоб вони могли працювати на українському електроринку? З нашої точки зору як секретаріату, то тут є деякі базові цілі, які треба задовольнити. Забезпечити, з одного боку, дотримання критеріїв сертифікації щодо газової директиви і друге – це убезпечити викривлення ринку. І через те, що є загроза викривлення ринку, то виходить, що їх треба передати чи продати іншим компаніям. Якщо вже є компанія, яка отримує обладнання задарма і має конкуренту перевагу над іншими, якщо вона надійде на ринок на комерційній основі, то ніхто не дасть на це коштів. Отже, передача цих активів від газових ТСО, як *(нерозбірливо)*, треба думати, як це зробити.

Ми так собі думаємо, що краще буде продати ці активи. І питання єдине – це як висунути, порахувати ціну, щоб уникнути викривлення ринку

цією пропозицією. Належний процес, як уникнути спотворення ринкової ціни цих активів, як правильно визначити цю ціну, яка була би прийнятна для потенційного покупця, це головне питання, яке має бути вирішено на момент, коли ця винятковість припинить своє існування. І зараз, коли я міркую про оцю оцінку встановлення вартості, то ми налаштовані, щоб цей процес уже завершився до того, як спливе термін цих винятків.

Щодо (*нерозбірливо*), ми зараз працюємо з міністерством над доповненням до законопроекту. Там три теми вже вирішені. І єдине питання, яке ще не вирішено, це як змінити процес відбору призначення персоналу, схвалення, сертифікація цього персоналу. Там є ще кілька дрібніших питань, як (*нерозбірливо*) може власний бюджет формувати, якщо вона є групою чи не є групою певних адміністративних компаній, отже там є кілька таких питань.

Ми сподіваємося, очікуємо, що це буде предметом дискусії в українському уряді і стане частиною законодавства після цього процесу, консультацій. І що ми зможемо подати свої письмові зауваження щодо цього, і відобразити позицію секретаріату. Ми обговорення (*нерозбірливо*), вони можуть надати обладнання і замінити USAID. Координація відбувається на рівні під парасолькою Великої сімки, у них там є енергетична рада і робота триває під егідою канадського головування серед Великої сімки. Але та схема координації, яка там зараз існує, вона достатньо ефективна і до грудня це буде продовжуватись.

КУЧЕРЕНКО Ю.О. Дякую, пане Артуре.

Спробую дуже оперативно. Бо саме після зустрічі з вами, це величезна користь цієї зустрічі, ми тут зупинимось з нашим монополістом на ринку газу – Нафтогаз, про який ми говорили, розбиратись, а що ж робити з газом, з монополією із позиції, як зробити реальний ринок. Це перше питання до вас, якщо дозволите. Чи взагалі можливий ринок газу за умов такої монополізації, і що треба, на вашу думку, змінювати в законодавстві для

того, щоб все ж таки ми говорили про ринкові засади. Я як голова тимчасової слідчої комісії посилаю вам всі звіти, в тому числі ми почали зі звіту по Нафтогазу, і там дуже об'єктивна картина і висновки стосовно ситуації, яка там є.

Друге. Стосовно Регулятора, не буду гаяти час. Єдине, я дуже прошу підтримати позицію вашу, коли уряд буде подавати цей законопроект, ми, до речі, від вас я дізнався, що він буде нарешті такий законопроект подавати, що Регулятор має бути не тільки незалежним, але і в першу чергу відповідальним. Він має відповідати за своє рішення або неприйняття своєчасно рішення. Цього в нинішньому законодавстві не існує, і це, на жаль, спричинило величезні проблеми як на ринку газу, до речі, так і на ринку електроенергії.

І останнє: маркет-каплінг. Якщо можливо, або офіційно, або, може, неофіційно, скажіть, будь ласка, що треба зробити, щоб уряд не стримував штучно розгляд законопроектів стосовно об'єднання ринків і щоб ця дискусія перемістилася вже в комітет, в сесійну залу, а не десь в кулуарах, незрозуміло яких, гальмувався цей процес? Мене злякала ваша інформація, що неподання цього законопроектів до червня 2025 року відсуває нас на 2028 рік. Це катастрофа.

ЛОРКОВСЬКИЙ А. *(Синхронний переклад)*

Щодо каплінгу ринку. Можливо, ви не все почули. Я сказав, що його прийняти треба до червня 2025 року, тобто дедлайн дуже короткий. Я не хочу втручатися у ваше обговорення з вашим урядом, у ваші стосунки, але те, що я чув від уряду, що вони вже подали свою думку про цей законопроект і що це вже в комітеті обговорювалося. Ну, я кажу те, що нам сказали. І уряд буде об'єднувати, створювати таку консолідовану версію з того, що вони вже мають.

Щодо газового ринку. Ви вже це робили оцю демонополізацію до ринку, і тут ніякої магії немає, це тільки політична воля. Якщо тільки вона

буде, то всі технології, техніки, як це робиться в Україні, уже були, уже конкуренція на ринку створювалася, ніякої містики, нічого такого. Це просто відновлення того, що вже функціонувало на ринку до війни.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас в Ukraine Facility з'явився законопроект... В Ukraine Facility, у нас з'явився законопроект щодо посилення незалежності Регулятора. І так само ми бачили, що з'явилася така ідея, вона вже десь прописана, провести моніторинг незалежної роботи Регулятора чи відповідає суть формі. А у зв'язку з чим, власне, з'явилися такі ініціативи щодо посилення незалежності Регулятора, тому що він ніби і так... щодо, власне, моніторингу незалежності, який імовірно, я так розумію, може робити Energy Community. У зв'язку з чим з'явилися такі ініціативи?

ЛОРКОВСЬКИЙ А. *(Синхронний переклад)*

Секретаріат вже домовився з МВФ моніторити незалежність Регулятора в Україні. Тим не менше, дуже важливо, з нашої точки зору, щоб моніторинг проводився на вимогу самого Регулятора, і тоді цей процес можна було б організувати восени цього року. І ми перевіримо правові і легалістичні, скажімо так, аспекти роботи Регулятора, і подивимося на реальне впровадження цих законодавчих і правових положень. І тоді ми будемо краще розуміти, як у щоденному режимі впроваджується прийняте законодавство.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Зрозумів.

Чи є ще запитання, можливо, по відео? Інна Романівна, ви в таких ситуаціях любите теж задавати запитання. Ясно.

Максим Миколайович, можливо, у вас є запитання? Бачте, як я вгадав, є запитання.

ХЛАПУК М.М, Ні, колеги, питань немає. Я щодо учасників нашого засідання, всіх, хто нас слухає. Хочу перш за все подякувати секретаріату за якісний, ґрунтований аналіз. Я бачу, що у порівнянні з іншими країнами ми не останні, хоча і не перші, і весь прогрес досягнутий за 2024 рік був досягнутий під фактичними обстрілами, в дуже складних умовах. Водночас я думаю, що на рівні комітету ми визнаємо, що є багато роботи і в законодавчому врегулюванні в різних сферах, як в сфері електроенергетиці, в газовій сфері і навіть я погоджуюся з колегою Андрієм Жупаниним у сфері збільшення інституційної незалежності Регулятора. Хоча ми окремо з Регулятором поспілкуємося, можливо, вони нам на комітеті розкажуть, чого їм не вистачає для незалежності і все, що стосується погодження їхніх актів, все що стосується їхніх ґрейдів, зарплат, це наші внутрішні питання, але я думаю, що якраз багато роботи можна буде зробити. І я дуже сподіваюся, що 2025 рік введе нашу країну на перше місце в частині імплементації і досягнення швидкого розвитку в ринкових зрушеннях, у сферах, як газу, так і в електроенергетиці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Максим Миколайович. Дякуємо.

Вікторія Олександрівна, якщо можна, коротенько, і будемо вже тоді дякувати.

ГРИБ В.О. *(Синхронний переклад)*

Пане Артуре, що ви думаєте про наше впровадження вимог, європейських вимог на шляху інтеграції? Можете якісь цифри нам назвати? Наприклад, ми в процесі зараз вступу в ЄС, і ми повинні дотримуватися їх законодавства. Який відсоток законодавства, якого ми вже дотримуємося? І який відсоток того, якого ми не дотримуємось?

ЛОРКОВСЬКИЙ А. *(Виступ іноземною мовою)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, на цій оптимістичній ноті я попрошу секретаріат підготувати пост в фейсбук, які з лідерів, хто, яка галузь є лідером в євроінтеграції. Правильно?

Дякую всім, колеги. Дякую, Артур. Було надзвичайно приємно з вами побачитися. Ми завжди раді вас вітати. Дякуємо.

ЛОРКОВСЬКИЙ А. *(Синхронний переклад)*

Дякую за це засідання і за наші щоденні контакти з секретаріатом. Ми дуже цінуємо те, що можемо залишатися на зв'язку, підтримувати вас не просто через війну, але і надихати вас до подальшої роботи, вступу в Євросоюз.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз ми переходимо до другого питання. Можете ближче і по дві сторони, щоб було видно добре, не заглядати там якимось. Можна більше перед Олексієм Юрійовичем, щоб він вас всіх бачив.

І зараз переходимо до другого питання. Олексій Юрійович, прошу продовжити засідання комітету.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую, колеги, що ви дочекалися.

Не коментую, бо, дійсно, з вами, і це була в тому числі і моя ініціатива як голови ТСК, спокійно поговорити про ситуацію, яка склалася після опалювального сезону, яка вже починає складатися на наступний опалювальний сезон. Ви знаєте, я дякую керівництву, і в тому числі передайте пану Чумаку від мене подяку за те, що ви дуже фахово, толерантно провели зустріч з ТСК, відповіли на дуже багато питань, ви достойно там виглядали. Це абсолютно правильна модель поведінки, яку я не можу не вітати при всьому при тому, що, безумовно, у нас можуть бути претензії до вас, у вас до нас, але це процес, це абсолютно нормальний процес.

Тепер перед тим як перейти до діалогу з вами, ми його будемо дуже оперативно і дуже стисло там організовувати. Но це не означає, що депутати не будуть мати можливість задати вам питання. Але я в першу чергу хотів би з'ясувати, хто у нас тут з нами? Нафтогаз, я бачу. Дякую, пане Дмитро, пане Іване.

ФЕДОРЕНКО С.Г. Комерційний директор компанії "Укрнафта" Сергій Федоренко.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Укрнафта. Дуже дякую. Комерційний директор. Чудово. А, це ваш помічник.

Асоціація, Максим, дякую. А хто ще? Ви теж Нафтогаз? Тобто в результаті ми просили-просили, бо, я вважаю... УГВ нас немає? Там є УГВ онлайн?

ВАСИЛИШИН Р. Є. Доброго дня. Є УГВ. Роман Васишин.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую. Дякую, що ви дочекалися. Це дуже важливо, щоб ми з вами відверто поговорили в рамках можливого, ви розумієте. Але деякі питання, я не думаю, що вони є такі чутливі, що ми обов'язково з вами обговоримо.

Міністерство є у нас чи ні?

КОЛІСНИК М.О. Так. Доброго дня. Заступник міністра Микола Колісник.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Вітаю, пане Миколо. Ви повернулися, да?

КОЛІСНИК М.О. В дорозі.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Потім скажете, що там, як враження. Дякую, пане Миколо.

Регулятор є у нас чи ні, Нацкомісія?

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. Да. Ущাপовський на зв'язку.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую, Костянтин Валерійович. Дякую. Сподіваюсь, що у вас там все нормально. Що ви з нами.

Колеги, в чому суть питання? Я пропоную таким чином побудувати роботу. Нафтогазу перше слово. Ми закінчили сезон країни, ви в тому числі. Але ми розглядаємо все ж таки і баланс країни, і ситуацію з газом в країні. Зрозуміло, що ви один з ключових там гравців. Але чесно вам скажу, у мене в ході дослідження певних нюансів виникло таке переконання, що, на превеликий жаль, от сфера відповідальності при підготовці балансу і при контролі за його виконанням, за дотриманням цього балансу, вона якось розмита, бо ваша позиція, я певною мірою можу розуміти, ви говорите про компанію, і це ваше повноваження, міністерство теоретично мало б відповідати за баланс країни згідно там з нормативкою. Ми розуміємо, що після Закону про ринок газу там змінився статус цього документа, але тим не менше... Як би там не було, інформація, яка сьогодні, буквально остання інформація розповсюджується і про те, як ми закінчували опалювальний сезон, що нас очікує, і, власне кажучи, чим вам допомогти, вам та іншим суб'єктам, і чим допомогти уряду від депутатів у дуже непростій ситуації.

Я звертаю увагу колег, в першу чергу депутатів, що чим поглиблюється ще ця ситуація. Мало того, що в Нафтогазі як завжди проблем вище крыши, дуже багато, ми розуміємо, що зараз Нафтогаз знаходиться в періоді конкурсу. Цікаво було б прокоментувати, коли там закінчується цей конкурс, але ми розуміємо, що в ситуації, коли у нас т.в.о., причому звертаю увагу, у нас т.в.о. зараз і в ОГТСУ, у нас т.в.о. і в Укренерго, і там іде свій конкурс, у нас у Нафтогазі така нетривіальна ситуація. А, і Енергоатом, вибачте, так,

наш улюблений Енергоатом так само. І така ситуація собі... А, вибачте, і УГВ у нас. Правильно, я ж не помиляюся? Така нетривіальна ситуація.

Тому вам для короткої доповіді, короткої, ми в курсі там багатьох питань, будь ласка, скільки вам часу треба, щоб ви там вклалися?

Скажіть, будь ласка, ви відповідаєте в компанії за?

_____. Член правління, комерційний директор.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Чудово.

МОРОЗ О.О. Олексію Юрійовичу, Мороз, перепрошую, відмітьте, що я теж присутній.

Дякую вам.

_____. Шановний Олексію Юрійовичу, шановні члени комітету, добрий день в першу чергу. 5 хвилин буквально, ми наведемо окремі факти. Ви вірно сказали, ми наближаємося до фактично закінчення опалювального сезону. Він у нас закінчується не лише з відключенням окремих підприємств чи суб'єктів ТКЕ, але й ми для себе рахуємо це фактично початком сезону закачки. Ми ще в сезоні відбору. Але, тим не менше, якщо екстраполювати результати опалювального сезону і довести їх там хоча б до кінця березня, що ми можемо сказати, прозвучало питання, про баланс газу.

Так ось за листопад-березень, це в цифрах, вони в принципі публічні, тому окремі цифри я буду називати, а окремі цифри, на жаль, не зможу, тому що, зрозуміло, у нас захід достатньо публічний зараз. Так ось, споживання Україною за листопад-березень 2024-2025 роки відповідно ми спожили 14,86 мільярдів кубометрів газу. Що ми планували спожити в погодженому знову ж таки спільно з міністерством чи міністерством затвердженим балансом? Ми розраховували на цифру 14,73. Тобто у нас дев'яція фактично склала там

трошки більше 100 мільйонів кубів. Це достатньо точно, якщо порівнювати знову ж таки, що це майже 15 мільярдів кубометрів газу.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Вибачте, одразу, що це в порівнянні з попереднім опалювальним сезоном?

_____. Відповідаю. Наступна теза фактично, якщо порівняти з попереднім опалювальним сезоном, то ми країною спожили на 680 мільйонів кубометрів газу. Тобто ми додали 5 відсотків, 5 відсотків. Але, якщо ми згадаємо попередній опалювальний сезон, згадаємо відключення, які були протягом опалювального сезону, в тому числі в електричному секторі, і це впливає в тому числі на газову складову, то цей сезон ми пройшли краще.

Що стосується видобутку? Листопад-березень 2024-2025 роки – 6,91, а планували 7,600. Ми недоотримали майже там 700 мільйонів кубометрів газу по зрозумілих причинах. До 01.02 поточного року ми йшли краще, ніж планували в балансі країни. Сталися обстріли, всі знають про них, втратили дуже велику частину видобутку країни. Зрозуміло, що переважна частина...
Давайте, да, в окремому режимі ми... *(Не чути)*

КУЧЕРЕНКО О.Ю. ...втратили. Були різні цифри від різних експертів, але, скажімо так, значну, да?

_____. Значну, значну частину. Але, як я вже сказав, іншої...

_____. Я перепрошую. Іде зараз запис?

_____. Іде запис.

_____. Тоді я вас дуже прошу враховувати це.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Та ми почули.

_____. Дякую.

ГРИБ В.О. Давайте виключимо запис.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Послухайте, давайте ми порадимося, бо ми зараз можемо з-за однієї-двох цифр уйти з ефіру і знову це, розумієте? Я як ваш колега, наші виборці дуже цікавляться ключовим питанням.

Ну, давайте вирішувати. Я не бачу. Якщо вони вважають за потрібне точну цифру нам сказати, скажуть потім. Але, вибачте, ну весь інтернет, заходять, перечитають.

Я ще раз кажу, ключове питання, вся країна запитує одне. Ми запитаємо. Значний.

_____. Колеги, я не буду переходити на *(нерозбірливо)* цифри, я вже, в принципі, відповідь надав. Ми недоотримали майже 700 мільйонів кубометрів газу за опалювальний період, за опалювальний сезон. І можна зворотним чином, якщо є необхідність, прорахувати, але не буду на цьому зупинятися.

Відповідно, як ми компенсували? Ми імпортували "Групою Нафтогаз" за фактично два місяці, за лютий-березень, майже 800 мільйонів кубометрів газу. Одразу відповім, це технічний чи технологічний імпорт. Чому? Тому що він, не можна сказати, що був потрібний для кінцевого споживання, тобто комерційно це інший ресурс споживається, але для балансування системи і для якраз подобового одбору, щодобового одбору цей ресурс був необхідний. Планово ми вийдемо, розрахункова цифра знову ж таки, тому що опалювальний сезон ще не закінчено, на 500 мільйонів кубометрів газу

нижче опалювального сезону, ніж це планувалося і було розраховано в балансі газових сховищ.

Одразу відповім на питання, чи компенсовані на сьогодні в повній мірі втрати видобутку. Вони не компенсовані. Тому у нас ще період часу певний, можливо, години, якщо захочуть, то додадуть, тому що найбільше постраждало саме це підприємство від атак. Якийсь термін часу ми будемо доотримувати...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Нам треба уточнювати у вас точний цей термін часу чи, в принципі, це і є чутлива інформація, ми її лишаємо за скобками?

_____. *(Не чути)*

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Тобто певний обсяг виведено з ладу, певний час на відновлення...

_____. На відновлення нам...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Потім в закритому режимі ви нам розкажете.

_____. Безумовно, надамо цю інформацію. Якщо ми хочемо проговорити, в принципі, нащо ця мета і дискусія сьогодні навколо 25-го року в цілому, тобто ми вже готуємося до наступного опалювального сезону. Безумовно той ресурс, який зайшов в країну, він буде використаний. Я маю на увазі ці 800 мільярдів кубометрів газу імпортного, який ми додатково завезли вже з початку року, вони будуть використані протягом наступного опалювального сезону – а).

Б) Нафтогаз група вже контракує наступні місяці, квітень, травень і далі, далі, далі. Тобто ми не зупиняємось, розуміючи, що на 01.11 поточного року, якщо ми хочемо вийти на показники балансу чи сховищ, співставні з

минулорічними, в принципі, я вже озвучив ці всі цифри, їх можна назвати, близько 4,5-4,6 мільярда...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я вибачаюсь. Тобто ми всі розуміємо, що приблизна цифра 4,5 додаткового імпорту, вона є реалістичною як завдання національне по суті справи для підготовки до зими. Ключовий параметр підготовки до зими – 4,5...

_____. Да, Олексій Юрійович, безумовно, це залежатиме від того, який індикатор а): буде на перше 01.11 встановлений; б) швидкість відновлення; в) інших суб'єктів ринку, які так само або мають відновитися. Але станом на зараз ми маємо інформацію, що вони відновилися, тому що й по ДТЕК били і по Укрнафті були, і по Еско Північ били, там були реальні втрати, вони відновились. Але їх вплив на баланс значно менший ніж Укргазвидобування. Це перше.

Друге. У підприємств, як правило, був план нарощення видобутку. Да, тому, можливо, там асоціація пізніше вона надасть якусь інформацію.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Власного видобутку, бо асоціація за себе скаже. Ви нарощення власного видобутку?

_____. В нас були плани нарощення власного видобутку. Зараз ми кажемо про повернення ресурсу. Да, і вони скажуть, окей, давайте в такому режимі.

Друге питання, що ми плануємо по споживанню. Ми бачимо, що цей рік, 25-й, буде співставний з минулорічним, країни... споживання наше складає близько 26-28 мільярдів кубометрів газу. Ми бачимо це по трендах, по поточній динаміці споживання. Тому основне завдання – працювати, якщо є можливість, знову ж таки над енергозбереженням і зменшенням споживання, з іншої сторони, над відновленням видобутку і імпортом. Імпорт

продовжуємо. Ресурс, сьогодні навіть були заяви від Прем'єр-міністра, вони вже публічні, ЄБРР нам підтвердив фінансування, норвезький уряд підтвердив фінансування, ми рухаємося і будемо наповнювати ресурсом знов-таки баланс країни.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую, щоб не гаяли. Тобто, в принципі, ми вас почули. Поки ми говоримо про баланс газу і кількісні показники, бо зараз ми й про гроші трошки поговоримо, там ключове питання. Я просто тоді пропоную по балансу.

Скажіть, будь ласка, Укрнафта, у вас позитивний йде процес по динаміці видобутку, які там у вас...

_____. Додам. Да, дякую. Добрий день, колеги. Дякую за можливість сказати. дуже коротко відповім на питання. Як і наші колеги і як один з наших акціонерів Нафтогаз казав, в лютому і березні були удари по всіх – численні, спорадичні, сплановані. По нас удари теж були, по нашому об'єкту видобутку, зокрема по об'єктах, які, враховуючи, що у нас все-таки більше нафтова компанія, які також впливають на газовидобуток, тому в нас було падіння видобутку газу. В максимально можливий технічно строк він був частково відновлений і буде відновлений там в найкоротший строк. Можу сказати...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. І домовились, що ми можемо говорити, що ні.

_____. Так. Ми говоримо без конкретики.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Поки що, потім закрите...

_____. Враховуючи, що за минулий рік, це все відкрита інформація, ми додали у 2024 році до 2023 приблизно 6,5 - 7 відсотків по

видобутку газу, то, на жаль, скоріш за все, поки оціночно ми повторимо результати 2024 року, враховуючи ці втрати. Тобто ми не впадемо, а будемо плюс-мінус і в валі, і в товарі в обсягу 2024 року.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую.

Петренко, пан Петренко. Приватні компанії як відчують себе саме по цифрах? Ми говоримо по цифрах, по балансу.

ПЕТРЕНКО А. Дякую. Дивіться, насправді по приватних ситуація наступна. Теж нам колеги сказали, за останні 2 місяці сильно прилетіло по двох приватних газовидобувних компаніях, там наслідки в них є різні, не називаючи назви компаній і так далі. Десь була дуже сильна зупинка і знищено ряд об'єктів. Десь була ситуація, що було вдарено, зупинено. Швидко відновлено, але це вплинуло на обсяги видобутку.

І загалом якщо ми кажемо про цифри, то в нас минулого року по приватниках було зниження видобутку, там насправді все було в тому числі пов'язано з ситуацією з компанією Укрнафтобуріння, було зупинено, плюс є ряд санкційних активів, це дуже сильно вплинуло на показники видобутку. Цього року ми прогнозували, ми навіть казали про це, що приватні компанії мали додати до 400 мільйонів кубічних метрів, якщо порівнювати з 2024 роком. Але станом на сьогодні ті цифри, які ми бачимо, і плюс-мінус розуміємо ще й ситуацію по відновленню, ми по приватним компаніям в кращому випадку станом на сьогодні бачимо збільшення видобутку на 150-200 мільйонів кубічних метрів газу в порівнянні з 2024 роком. У нас такий статус-кво...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. *(Не чути)*, ви не були, що ми озвучили в ефірі, це ми домовились. НАК "Нафтогаз" заявив, що він бачить, що мінімум, орієнтовно 4,5 мільярда кубів треба імпортувати для закачки, для того, щоб себе відчувати. Тобто навколо цієї цифри ми будемо... поговоримо зараз.

По споживанню... Що-що? Дивіться, ми зараз йдемо по балансу, зараз ми до грошей перейдемо. Я просто хочу, щоб спочатку цифри одні були, розумієте, бо я зараз ще попрошу пана Колісника з боку міністерства, бо вони відповідають за баланс, підтвердити або спростувати навпаки. І у вас, до речі, Оператор ГТС, який по суті певні операторські ринку виконує функції. Тобто щоб у міністерства з галуззю була одна база цифрова, а потім переходимо до грошей. От є така пропозиція.

Пан Микола, ви як міністерство, яке готує, формує цей баланс, уряду туди подаєте, десь там затверджуєте і маєте контролювати. Підтверджуєте цифри, які ви почули від компанії?

КОЛІСНИК М.О. Дякую, Олексій Юрійович.

Перше. Я хочу зазначити, відповідно до закону міністерство відповідальне за розробку балансу. На сьогодні виходячи з ситуації, ми маємо розроблений баланс, який звіряємо план-факт з учасниками ринку на засіданнях як кризового комітету, так і профільних нарад, напевно, щотижня, фактично зводимо баланс щомісяця. Маємо таку динаміку з огляду якраз на зазначені колегами обстріли об'єктів енергетичної інфраструктури.

Щодо показників. Ми рахуємо загальний баланс країни, який включає в себе як споживання категорії населення, електрогенерація, теплозабезпечення, тобто всіх населень, так і витрати природного газу на валово-технічні втрати та витрати ВТП суб'єктів господарювання, саме Оператора газотранспортної системи, операторів газорозподільних мереж, намагаємося також розраховувати в тому числі і витрати Оператора підземних сховищ газу, розуміючи весь товарний газ, який повинен бути розподілений за відповідний період.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Баланс має під собою всі без виключення рядки, те, що там включається технологічно. Так.

КОЛІСНИК М.О. Таким чином, так, таким чином фактично в нашому балансі на сьогодні прогнозується споживання на рівні вище минулого року в силу певних змін як температурних показників, це порядка буде від 21,8 до 22 мільярдів метрів кубічних. Таким чином ми бачимо, що є фактор падіння видобутку як результат обстрілів. Якщо попередньо в нас прогноз видобутку був порядка 18,4–18,6, розуміємо, що на сьогодні видобуток в календарному році буде в менших об'ємах пропорційно нанесеній шкоді. Цифру казати публічно не буду, оскільки на сьогодні вживаються заходи для того, щоб частину видобутку стабілізувати як приватними, так і насправді публічними акціонерними компаніями державної форми власності, чи де держава є акціонером.

У частині імпорту, так, він потрібен. Зазначений імпорт НАК "Нафтогазу", наскільки мені зрозуміло, в рамках покриття потреб тих категорій, де НАК є постачальником. Але я хочу також зазначити, що в нас НАК "Нафтогаз" відіграє також роль постачальника "останньої надії" в тому ж числі. І виходячи із загальних положень ринку, ми розуміємо, що є загальна потреба. Тому ми скеровуємо зараз при перегляді балансу всі сили, всю взаємодію, всю міжнародну та державну підтримку, зокрема, державні гарантії для того, щоби спільно з Нафтогазом та, власне, іншими суб'єктами ринку, операторами ГТС знайти необхідні механізми для збалансування енергосистеми.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. ...керівна роль міністерства, вона присутня.

КОЛІСНИК М.О. Останнє. Так, на сьогодні вже є в публічному, тобто держава підтримала Нафтогаз в частині надання державних гарантій для залучення 270 мільйонів євро через інструмент ЄБРР. Мали системні взаємодії з норвежцями. Дякуємо міжнародним партнерам, маємо також додаткову підтримку. Маємо комунікацію з іншими партнерами, Канадою, іншими в частині також залучення фінансової допомоги, так і спільно з

Нафтогазом розробляємо так званий інструмент стратегічного запасу, для того щоб залучити безпосередньо нерезидентів для зберігання. Розуміємо, що в умовах обстрілів це є ризиком і малоймовірним, але, ну, з нашої сторони потрібно мати стратегію, потрібно мати чітку пропозицію. Маємо розуміння по фінансовим інструментам.

Останнє, що хотілось би зазначити, що в презентації Energy Community піднята низка певних питань, але насправді не було одного із питань, яке піднімається Європейською комісією при перегляді інструмента страхового запасу. Це наповнення страхового запасу і формування, суб'єкти, які формують дотримання рівнів страхового запасу.

Міністерством сьогодні активно розробляється спільно, зокрема, з Єврокомісією питання щодо приведення у відповідність цих нормативних актів. Дивимось, як зараз Європарламент прийме відповідний акт, оновлений, і зі своєї сторони також будемо пропонувати через Кабінет Міністрів на розгляд зміни до закону для якраз приведення у відповідність цих інструментів формування запасу на відповідному рівні.

Доповідь закінчив.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую.

Колеги, які запитання є до суб'єктів? Пані Вікторія, будь ласка.

ГРИБ В.О. Поки міністерство тут, і, мені здається, пан Петренко тут міг би також допомогти. Те, що я чую на сьогодні: ми чули виступ пана Лорковскі, який говорив про те, що, на превеликий жаль, ринок газу практично у нас зараз не існує. Тому що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роздрібний ринок газу для побутових споживачів, так було, точно якщо говорити.

ГРИБ В.О. Ну, є в нас проблеми з ринком газу. Я про що? Про те, що, навіть якщо будуть продовжувати працювати наші державні компанії, навіть якщо ми будемо закуповувати імпорт, хоча тут велике питання, скільки буде коштувати імпорт, все ж таки ми всі повинні бути зацікавлені в тому, щоб на ринок приходили інвестори або щоб працювали ті інвестори, які є вже сьогодні. А що для того необхідно... І то, і то, абсолютно вірно.

Що для того необхідно зробити? Ну, як я бачу, все ж таки державний сектор отримує більше допомоги зараз і від партнерів, і від донорів для того, щоб поновити свої операції. Що відбувається, пане Петренко, скажіть, будь ласка, в приватному секторі? Тому що, що я чую, що там є зараз законодавчі перепони, які не дозволяють їм відновитися, тому що, наприклад, вони сплачують на сьогодні і штрафні санкції, якщо вони не надають достатню кількість газу, або якщо в них є там проблема з якістю газу. Скажіть, будь ласка, що там відбувається? Я вважаю, що нам необхідно як комітету подумати, як уникнути цих перепон.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторіє Олександрівно, додам два слова буквально. Я ймовірно з вами згоден, що приватні компанії, можливо і мабуть, отримують менше допомоги. Але разом з тим, заради справедливості, приватні компанії так само не мають нікому продавати газ по 150 доларів, як це робить НАК "Нафтогаз" для потреб населення та потреб Теплокомуненерго. У приватних компаній такого немає, все, що видобув, яка б там собівартість у тебе не була, все по ринковій ціні продає, по українській, немає прайс-кепів ніяких. Обмеження є єдине, що закритий експорт. Від цього обмеження страждають, до речі, як державні, так приватні. Але я думаю, що приватні компанії скоріше би погодилися на закритий експорт, ніж би погодилися, що в них частину газу будуть забирати для потреб населення. Це просто заради об'єктивності.

А далі я передаю слово, щоб дали відповідь на ваше питання, тому що, якщо є перешкоди, то перешкоди теж треба прибирати.

_____. Вікторіє Олександрівно, дуже дякую за коментар.

Я оперативно на нього відповім. Тут насправді ситуація не лише по приватних компаніях, це загалом ситуація по ринку, що таким чином працюють взаємовідносини з Оператором ГТС, що за послуги користування газотранспортною системою ви платите так звану оплату за *(Не чути)* Саме це той тариф те, що ми обговорювали спільно, була дискусія в кінці 24-го року. І плюс у компанії є відповідні зобов'язання щодо подання газу певної якості з певними фізико-хімічними характеристиками, які вони зобов'язані забезпечувати, і вони це роблять максимально, наскільки це є можливим. Це окрема дискусія щодо того, які там фізико-хімічні параметри. Це, очевидно, потребує вже коригування. І виникла просто ситуація, це насправді не тільки по приватних компаніях, це ситуація по компаніях і державного сектора, що через цілеспрямовані обстріли з боку росіян були вдарені певні об'єкти, які в тому числі відповідають за показники якості газу, і по певних параметрах компанії, вклавши до цього інвестиції, повторюся, як державні, так і приватні, зараз вони ці об'єкти, вони є знищеними або зруйнованими і компанії повністю не можуть відповідати тим показникам якості, які в них є в зобов'язаннях. Тому вони тимчасово зараз по деяких об'єктах, особливо там, де вражені, так, вони варіанти два: або подавати трошки інший газ, або взагалі його не подавати, да. Звичайно, в умовах поточної ситуації кожен кубометр є надзвичайно важливим. І тому, так, з боку діючого законодавства компанії, вони вимушені будуть платити штрафи Оператору газотранспортної системи за те, що вони по певним параметрам не підходять, хоча, ну...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. ...почули, чудово. Я дуже дякую. Єдине, що я констатую: ми мали би перейти до питання, де знайти гроші на 4,5 мільярда

кубів газу для Нафтогазу. Ми зараз перейшли до безумовно проблемного, але другорядного питання, яке однаково торкається, як я розумію, як УГВ, так і Укрнафти, так і інших.

Тому я дуже прошу колег, давайте рухатися якимось в руслі, ну, масштабу проблеми, а деталі ми з'ясуємо. Є така проблема, і ми її вирішимо. Я знаю і позицію міністерства, і позицію Регулятора. Я думаю, що тут всі підтримують, тільки Оператор ГТС буде ...*(Не чути)*

ГРИБ В.О. Так, може, менше коштів потрібно... *(Не чути)*

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Пані Вікторія, допоки... Хорошо. Я зрозумів.

Ще раз, тепер переходимо до ключового питання. Цифра 4,5 мільярда. Я не хочу зараз заднім числом давати оцінку діяльності керівництва Нафтогазу минулого року, ну, на превеликий жаль, мені здається, що це була така психологічна помилка, що всіх заспокоювали українців, все чудово, газу вистачає, імпорту не треба, українського газу достатньо, все чудово, все чудово. Но ви не застрахувалися, давайте відверто, на очевидний варіант, він був достатньо очевидний. Мабуть, це коли пан Колісник про страховий запас каже в тому числі, він має бути, особливо на період війни. І в результаті ми всі констатуємо, що замість того, щоб знайти ресурс, може, це не ви, може, це держава мала знайти ресурс, але закачати за літньою ціною минулого року, ми в результаті... ви по імпорту купували ці 700 мільйонів, які ви кажете, дякуємо вам, але десь хтось має це оплатити. До речі, ви мені скажіть, а це не песошний газ, потім ви не будете на бюджет виставляти цю різницю, те, що ви, до речі, робили попередні роки. Але тут повертаємося. В ситуації 4,5 мільярда кубів, коли ви плануєте починати закачувати орієнтовно, якщо це не військова таємниця?

_____. Щоб ми розуміли, 4,5 мільярда – це ще не затверджена цифра.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Орієнтовно.

_____. Ми розуміємо, да, перше.

Друге питання. Я уже відповів, що і 800 мільйонів, вони не спожиті. Це вже той газ, який зайшов в країну і буде використовуватись в рамках наступного опалювального сезону, а). Б) ми вже зараз контракуємо майбутні періоди, ми вже закупаємо газ.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Тоді я задаю вам питання. Чим вам допомогти, що від нас, що від уряду ми можемо, враховуючи певні свої механізми, чим вам допомогти, щоб ви виконали це надзвичайно важливе завдання, щоб ми могли вам дати через рік грамоту почесну комітету кожному... *(Не чути)* Що від нас, скажіть?

_____. Олексій Юрійович, Андрій Михайлович, шановні колеги! З приводу щодо тези, можна було минулого року закачати підземні сховища, отримати удар підземних сховищ і все одно закуповувати по імпорту різницю між тим, що ти зможеш підняти, і потреба для балансування газотранспортної системи. То знали би, яке краще рішення, напевно, так і робили. На той період часу воно виглядало, що найкраще рішення, що у випадку певного сценарію робити ті кроки, які, власне, і робилися, просто заплатили тільки один раз, а не двічі. Тому до 1 лютого робота газотранспортної системи, оператора підземних сховищ показувала можливість проходження з тими обсягами по навіть безкомпресорному режимі роботи підземних сховищ. Тобто газу було достатньо. І тільки удари, які почалися з 1 лютого, вони, власне, створили ту кризову ситуацію, яку довелося вирішувати і, як на мене, ми її спільно з урядом, міністерством...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я, з вашого дозволу, як патріот Нафтогазу в ефір хочу повторити, бо це, дійсно, дуже важливе питання, на якому (*нерозбірливо*). Нафтогаз має аргументи, як на мене, коли заявляє про те, що просто так взяти влітку закачати в сховища і потім отримати удар по сховищах і не підняти цей газ – це так само достатньо була ризикована операція. Це я вам на імідж ваш на репутаційний працюю, допомагаю, бо, дійсно, в цій ситуації таке, да, рішення треба було знаходити нетривіальне. Добре. Хорошо. Приймається.

_____. Безмежно цінуємо.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Тепер що, чим допомогти на наступний.

_____. Щодо наступного. Підготовка розпочалася фактично вже. Є певна цифра прогнозована, яка вимагає імпортованого ресурсу, тобто там 4, 4 плюс, 4 мінус, але це навколо цих цифр.

Структура фінансування складається з декількох ключових блоків – це власна ліквідність в межах можливого і доступного, вона невелика, це кредитне фінансування під суверенні гарантії, тобто гарантії державного бюджету України. Зокрема сьогодні на спільній зустрічі МЗС, міністра закордонних справ Норвегії і Прем'єр-міністра було оголошено про підписання кредитної угоди на 270 мільйонів євро з ЄБРР, це під суверенну гарантію, під державну гарантію України також.

Третій блок – це напрацювання механізмів під кредитний ресурс, під гарантії міжнародних партнерів. Звичайно, що він важкий і створює додаткове боргове навантаження на компанію.

Третій компонент – це, звичайно, триває робота по різних теках, по різних напрямках щодо залучення грантового фінансування. Механізми були напрацьовані в 22-му році і в 23-му році. Зокрема сьогодні ж було оголошено про грантове фінансування з боку уряду Норвегії в обсязі 140 мільйонів. Але

цього ресурсу недостатньо і, як ви кажете, це така цифра, це виклик національного масштабу. Тому що ми трактуємо ситуацію, яка сталася з 1 лютого, тобто після серії масованих атак, комбінованих атак. Це ситуація, в якій була енергетика, зокрема енергопостачання з 2022 року, і вирішенням цієї ситуації займалися всі складові: і уряд, і міністерства, і парламент, і міжнародні партнери. Тобто зараз такий самий виклик стоїть під газовим сектором...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Все зрозуміло. Дивіться, потрібні якісь гроші, чималі, ми ж можемо їх оцінити, да, чималі. У вас має бути якась частина власних коштів, ви ж з боржниками маєте працювати, у вас же дебеторка колосальна.

_____. От як раз два моменти...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Чи вистачить цієї дебеторки, чи ні? Якщо ні, ви маєте шукати або гарантії уряду, або гранти.

_____. Олексій Юрійович, погашення дебеторки, яка є перед групою Нафтогазу, дозволить впевнено покрити потреби країни для закупівлі імпортованого газу, в будь-якому випадку більшу частину, якщо буде покрита вся дебеторка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Чим вам допомогти, у вас є тенденція якась на покращення?

_____. Тільки підприємства теплопостачання, а це там біля 90 мільярдів гривень...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Тобто ми повертаємося до різниці в тарифах, яка, умовно, 55 мільярдів гривень, але ж це прогонка, давайте так. Ну, от давайте так, це неживі гроші, ви ніколи їх не отримаєте, це буде прогонка.

Я дякую, Вікторія Григорівна, що ви молодець. Вибачте, Вікторія Олександрівна ...керівництва.

Ну ще раз, може, ви не послухали, цю нараду ініціювала тимчасова слідча комісія для того, щоб на комітеті, бо ми фахово там розібралися. Я вам раджу прочитати матеріали тимчасової слідчої комісії уважно, і ми по цим матеріалам задаємо абсолютно актуальні питання.

Я, безумовно, готовий повернути Андрію Михайловичу о 18 годині 20 хвилин, нема питань. Я обов'язково готовий послухати вашу, бо я розумію, що я мало надаю слова.

_____. З вашого дозволу.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Якщо ви вважаєте, що я задаю якісь тупі питання, так і скажіть.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, питання по ділу, бо фінансові потреби це буде перше, питання номер один, яке виникне. І правильно я розумію, що ви підводите до того, що якщо бюджетна прогонка по різниці в тарифах відбудеться, то ми вирішуємо відразу декілька проблем. По-перше, закриваються проблеми з містами, по-друге, НАК "Нафтогаз" наповнюється грошима. Тому що інакше у нього ті борги можуть... Якщо немає живих грошей, то за борги газу нового не купиш.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Так, безумовно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І мені здається, що ми тут вб'ємо два зайця відразу. З одної сторони, ми очистимо борги з містами з теплокомуненерго, а з другої

сторони, ми наповнимо НАК "Нафтогаз" ліквідністю. Тому що мені видається, в цьому році без зовнішнього наповнення ліквідності НАК "Нафтогаз" такі обсяги газу, мені видається, найімовірніше не закупить. Тому здається, як би ніщо не зупинить ідею, час якої настав, чи як кажуть. По-моєму, що це воно.

Там Максим Миколайович, наш колега, піднімає руку. Максим Миколайович, дамо слово, потім Вікторія Олександрівна і Олексій Юрійович.

ХЛАПУК М.М. Шановні колеги, дякую, що без емоцій. 4,5 мільярда метрів кубічних імпорту за цінами сьогодні на ТТФ плюс, напевно, транспортування сюди, вийде приблизно 2,3 мільярда доларів або 90 мільярдів гривень. Це ті цифри, від яких ми маємо іти, принаймні базова сума. Це перше.

Друге. Прогонка, очищення ринку природного газу від боргів, вона не дасть тих грошей, які можна було б спокійно витратити на закупівлю газу. 90 мільярдів гривень в умовах, коли бюджет України має в першу чергу фінансувати оборонні питання. Друге питання.

Другий момент. Тому, я думаю, важливо нараду провести і заслухати позицію міністра енергетики, міністра фінансів, як ми будемо фінансувати потребу газу для проходження наступного опалювального сезону. Так само треба і робити висновки стосовно покладених ПСО спецобов'язків. Я думаю, що на наступний опалювальний сезон, на жаль, наші газовики не зможуть потягти тягар ПСО для генерації електричної енергії або принаймні за іншою ціною. Це теж потрібно визнавати. Можливо, газовики щось скажуть.

Дуже добре, пане голову, що ви провели таке засідання, ще коли цей опалювальний сезон не завершився, тому що зазвичай ми приходимо до таких питань уже в серпні місяці, коли занадто пізно. Тому наш комітет може сто відсотків виступати за погашення боргів, за прибутковість Нафтогазу, але все одно питання живих грошей і 90 мільярдів гривень нікуди

не зникне. Ті грантові кошти на 410 мільйонів доларів, вони не покривають навіть і мізеру того обсягу, який нам потрібен далі. Ну, менше, давайте так.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Покривають. Тільки треба розуміти, що їх треба буде віддавати, бо там не гранти, а кредити, наскільки я розумію. І безумовно стане питання про джерела і тоді ПСО, про що Максим каже, а потім дійдемо щодо...

ХЛАПУК М.М. Міністерство енергетики, було б добре, аби ви прокоментувати безпосередньо цифри і принаймні бачення, а яким чином профінансувати ці потреби, за чий рахунок. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Знаєте, тут хороша ідея, до речі, ми теж можемо доносити свою лепту якусь таку позитивну. От ми минулого тижня чи два тижні тому по *(нерозбірливо)* ми спілкувалися і відправили *(нерозбірливо)* на Кабінет Міністрів. Ми отримали звітом вже відповідь і офіційну письмову формальну, так само і неформальну. І це питання має бути вирішене. Сподіваюсь, що в п'ятницю воно буде вирішене. Нам вже там підписали і як іде процес.

Тому мені здається, що тут треба ініціювати якусь нараду прямо в Кабміні. Мені здається, що це треба з Прем'єр-міністром.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Нам треба рівень Прем'єра.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прем'єр-міністра. Тому що міністерство, це його як би підлеглі. І Прем'єр-міністр, просто від держави йому треба зараз викласти, щоб потім дійсно ми в гарячці... Там в вересні-місяці вже бігати пізно, можна, як-то кажуть, розслабитися і отримувати задоволення.

А зараз, щоб зрозуміти ситуацію, просто прийняли рішення – діємо чи не діємо, залучається бюджет чи не залучається. Контрольована ситуація чи

на самотьок, а раптом там якось проскочимо. І я думаю, що це питання, воно вартує рівня Прем'єр-міністра України.

Вікторія Олександрівна піднімала руку, потім Олексій Юрійович і потім Андрій Богданович.

ГРИБ В.О. Я, до речі, хочу тут подякувати Олексію Юрійовичу за те, що ми на ТСК стали піднімати всі ці питання, Олексію Юрійовичу. Тому не ображайтеся, абсолютно добре.

Я чому піднімала ті питання, з яких ми перейшли зараз до Нафтогазу? Тому що я абсолютно погоджуюся з Максимом Миколайовичем, який говорить, що грошей фізично нам буде дуже важко знайти, тому що, якщо навіть одну п'яту ми отримаємо від донорів, то, вибачте мене, всі інші треба буде брати з бюджету, в якому немає грошей. Я не знаю, де ми їх будемо брати, ті гроші, за умови того, що зараз в нас немає підтримки Сполучених Штатів Америки. Тому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Одну секундочку... А можете виключити мікрофон, будь ласка? Я перепрошую, продовжуйте.

ГРИБ В.О. Саме тому я наполягаю на тому, щоб ми розглянули можливості зараз, щоб наші компанії, як державні, так і приватні, видобували більше газу. Це врятує ситуацію. До речі, вони сплачують також податки в Україні. І що для того треба зробити, щоб їм зараз не заважати, а допомогти?

Дякую.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую, пане голово. В принципі, ви праві абсолютно, і, дійсно, управлінське рішення, яким ми маємо, як на мене, ну, коли подискутуємо, закінчити, - це акцентувати увагу акціонера в першу чергу. А акціонер у нас – це не міністерство, підкреслюю, а Кабінет Міністрів України, і саме тому Прем'єр там обов'язково має бути, Мінекономіки, через

яке управління здійснюється. І підготувати абсолютно цю нараду з точки зору цифр, щоб ми чітко розуміли, де шукати ці гроші і які джерела їх покриття в майбутньому, щоб розуміти політичну відповідальність за ці, неприємні, питання, про які нам в закритому режимі сказав тільки що Андрій Михайлович, голова комітету.

Я просто задам одне питання, просто ще одну інформацію, так само щоб на неї звернули увагу. Я не хочу навіть... Я можу її озвучити, бо, розумієте, я не хочу в вашу субординацію лізти. Там є УГВ, ваша дочка. Я завжди з величезною повагою, бо, ну, ви всі працюєте, але видобувають газ тільки вони, розумієте? Але, наскільки мені відомо, дебіторська заборгованість з боку Нафтогазу за газ, видобутий Укргазвидобування, дуже і дуже велика сума, за 30 мільярдів. Розумієте? І це так само не може не бентежити. Тобто це моя така інформація, я не від *(нерозбірливо)* знаю, я знаю її окремо, це можна перевірити, але це так само ситуація. Розумієте? Тоді а де ж гроші? А що ж ми вийдемо, так це і очікуємо, Ю і так далі. А якщо ні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це в рамках групи, все одно імпортує газ не УГВ, а НАК "Нафтогаз", йому ліквідність треба. Це ваші бухгалтерські проводки, чесно...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ні, ну розмова про те, УГВ отримує гроші на видобуток чи ні?

_____. Я, з вашого дозволу. Податкові зобов'язання, рентні зобов'язання, заробітні плати, всі інші видатки, у тому числі капітальні інвестиції, капітальні – певно, що затримок немає.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Тобто ви розраховуєтеся.

_____. Все інше, там сума, там дебеторка прострочена, не прострочена, це є предметом...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Хорошо. Я тоді...

_____. Головне – робота профінансована.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Профінансована, тобто УГВ не страждає, так? Ну, будемо сподіватися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Простими словами, я так розумію, що якщо брати, розбирати по дочірніх підприємствах, то УГВ в тому числі фінансує або ліквідність на закупку газу для доставок населенню, ТКЕ, якщо ми так окремо розбираємо. Це все всередині групи НАК "Нафтогаз", але це саме УГВ в значній мірі фінансує оцей дешевший ...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Треба ж і про видобуток не забувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, сто процентів.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Бо там завжди були проблеми, завжди, це не тільки при вас, я вас чесно скажу, завжди були проблеми у Нафтогазу з УГВ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І слово хочу природно передати депутату із газового регіону, із Стрійщини. Андрій Богданович Кіт, прошу.

КІТ А.Б. Я не буду розказувати, як нас бомблять, це неважливо. Я просто вважаю, що у нас був дуже хороший прецедент, як ми розбиралися з боргами по енергетичному ринку, але конкретизовано по кожній області. Я думаю, що з боргами теплопостачання теж може виявитися, що

недобросовісними платниками за газ можуть виявитися досить успішні бюджеті і успішні міста з великими бюджетами для розвитку, починаючи з міста Києва, я не маю нічого проти. І може виявитися, що це є свідомі неоплати при інших видатках, які зовсім не мають ніякого відношення до безпеки країни на даний час. Тому дуже важливо було б розуміти саме ті заборгованості в розрізі міст, якими вони сформовані, і тоді зробити таку ширшу нараду з представниками міст, тому що я думаю, що ми можемо частину тих грошей, якщо ми не знайдемо добровільного розуміння, просто списати з бюджетів розвитку міст в рахунок заборгованості їхніх же підприємств за газ, який наданий Нафтогазом. Тут не один варіант джерел.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто ви пропонуєте, що можна зробити нараду подібну як ми уже робили, де взяти перелік 10 найбільших боржників, 5 найкращих, щоб найкращих похвалити, це теж важливо, а найгірших подивитися, запитати, поглянути їм в очі хоча б по відео, як же так, що це місто, яке не в самій складній ситуації, а може бути таке, що за газ воно платить гірше від деякого міста, яке на сході знаходиться.

КІТ А.Б. Так, є бюджет розвитку, який теж треба розуміти, в кожному з тих міст є бюджет розвитку, ми можемо розуміти їхню платоспроможність.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я абсолютно підтримую, Нафтогаз...

_____. Андрій Михайлович, Олексій Юрійович, якраз якщо ви питаєте, чим допомогти так, щоб предметніше було, це, дійсно, системніше починати розв'язувати боргову яму, зокрема, зі всіма мораторіями, які є, тому що, на жаль, найбільшими боржниками на сьогодні є підприємства тепло- і електрогенерації з приватними акціонерами, ТЕЦ, ТЕЦ, я маю на увазі, з приватними акціонерами, які вчиняють багато таких

кроків, в тому числі пропонують різні законодавчі ініціативи щодо замороження різних боргів, і таким чином нарощують...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми бачили такі ініціативи, які від уряду, а ви кажете, що це приватні якісь власники пропонують.

_____. Я не кажу конкретні пропозиції, я кажу пропозиції, я не кажу конкретні законопроекти і так далі. І ми готові надати інформацію якраз по найбільших боржниках підприємство "Теплоенергетик", електрогенерації і по містах, тому що, наприклад, місто Миколаїв має достатньо високий рівень розрахунків, не дивлячись на ту ситуацію, в якій знаходиться, в тому числі деякі інші міста, які точно більш в безпечнішій зоні, в тому числі Західної України, є за останній сезон на рівень розрахунків близько 30 відсотків.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але ж там є списання грошей.

_____. Це з урахуванням механізму списання, тобто це отак ефективно механізм працює, що можна розраховувати на рівні 30 відсотків. Тому вирішення питання заборгованості, проблемної заборгованості ринку природного газу – це та конкретна допомога, яка може бути від ...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Андрій Михайлович, самі розбираємось чи на уряд давайте?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте самі. Є питання, які уряд не захоче, якщо ми скажемо їм, давайте зберіть НАК "Нафтогаз" і 50 компаній ТКЕ, то уряд не буде цього робити, ми розуміємо. А якщо ми скажемо, давайте подивимось, у нас ще є достатньо часу і компанії треба 2 мільярди доларів, щоб купити

(нерозбірливо) мільярдів кубів, варіант є 1, 2, 3, і який із них обираємо, той має плюси, той політично популярний, той має мінуси, чи ми не робимо нічого, і ситуація йде самопливом якимось, і потім який буде сюрприз восени, ніхто не знає, але принаймні ми ініціювали і спробували щось робити.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дивіться, я повністю підтримую. Якщо просто ми чітко і однозначно от доведемо уряду, що ми моніторимо, жорстко контролюємо цю ситуацію, ну, повірте мені, він буде по-іншому там відноситись. Просто треба зробити, якщо тижневий якийсь там моніторинг за оздоровленням там фінансової ситуації згідно з якоюсь там дорожньою картою, наповненням...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ось це от друге, це підприємства теплокомуненерго. Можливо, там десь, ну, мери може навряд чи, якщо захочуть, то можуть, але може там заступники профільні мера і, умовно, там 30 підприємств теплокомуненерго, які, мабуть, складають там 70 відсотків всіх боргів. І оце так, як ми, знаєте, питаємо Укренерго, а вони кажуть, винні ті, ті і ті. Ми тоді переходимо: чому ви винні, чому винні, чому інші винні там в 2 рази менше, а ви винні в 2 рази більше. І ми побачимо, хто юлить, хто хитрить, а хто розкажує об'єктивну ситуацію, в кого які труднощі.

_____ . В мене є пропозиція. Я її з Гетманцевим обговорював раніше, це як джерело надходження до бюджету насправді, але воно стосується і газу, зокрема. У нас є дуже багато так званих пасивних користувачів ліцензій. Накидали шибки по всій Полтаві і побрали ліцензії на видобуток, а насправді нічого не видобувають.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сплячі ліцензії.

_____ . Ліцензії на видобування, сплячі ліцензії так звані. Там таких речей...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ви говорите про рідкоземельні? Бо рідкоземельні, вони під протекторатом, вони недоторканні.

_____ . Моя пропозиція є дуже проста. Не дай бог ні в кого їх не забирати. Але я не розумію, чому у мене бабця в селі за хату, яка розвалюється, податок на нерухомість платить, а людина, яка має пасивну ліцензію на мільярд доларів, пасивний податок за те, що вона не використовує, не платить.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вона на ній сидить.

_____ . Вона просто на ній сидить. Не платить.

Я вважаю, що це якраз простимулює, те, що пані Вікторія говорила, людей, які їх понабирали, або щось робити, або платити, або їх віддати.

(Загальна дискусія)

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Так, приймається.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, може, Артем. Артем, що там? Закінчіть свій виступ. Значить, ми зрозуміли, по якості газу...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. По якості газу треба нам... Це дійсно проблема. Я вважаю, що ми можемо звернутися до міністерства профільного, до НКРЕКП, щоб вони дали якийсь механізм, як я розумію, послаблення взаємне по всьому ланцюгу штрафних санкцій. Оцей же оператор ГТС має бути, щоб він не постраждав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мені здається, як казав колись Леонід Данилович, це ж вже було, це вже було по нафтопродуктах. Коли нас розбили, відразу виходили там з євро-5, понизили до євро-3 і сказали: "Ну у нас ситуація складна, поїздимо і на євро-3 там рік чи два". Ну поїздили там вже 3 роки на євро-3. І зараз повернулися вже назад. Правильно? *(Шум у залі)*

Ну, військове... Ну там, ми розуміємо, скільки відновлення треба. Можливо це просто робити пролонгацію на рік, якось понизити там до якогось рівня ці вимоги, і до кінця цього року.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Це ж рішення НКРЕКП, правильно?

_____. Да. Я прокоментую. Да, це рішення НКРЕ. Ми офіційну позицію направили. Це виключно рішення НКРЕКП. Це *(нерозбірливо)* газотранспортною системою і угода, яка укладається між замовником видобувної компанії і оператором. Це всі ті акти, які затверджуються нацрегулятором, відповідне звернення направили. Це ситуація, яка стосується всіх, є певні точкові речі по спрощенню, по підключенню, ми це там на нараді у Прем'єр-міністра обговорювали, десь там місяць тому, зараз це питання, ми там рухаємося. Дякую профільному міністерству.

Ну, загалом ситуація, да, по... окрім всіх військових ризиків, да, тобто я думаю, що ситуація з видобутком минулого року в тому числі показує. УГВ в цьому флагман, що коли є стимули, є ситуація, бурять і газу видобувається більше відверто. Коли є ситуація з обстрілами, плюс є певні там неринкові умови, які приймають, звичайно, це стримує ситуацію по видобутку природного газу.

Тому, да, я буду вдячний, тут питання, як ви правильно зазначили, питання коштів для... взагалі в сфері, плюс питання взагалі роботи в рамках ПСО, тому що ми розуміємо, всі питання, вони накопичуються, накопичуються, накопичуються. Давайте теж будемо вдячні за проведення

обговорення, розуміння по балансу взагалі по ринку, щоб, можливо, якимось чином врегулювати, знайти ...*(Не чути)* для всіх. Тому що тут підготовку до зими...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. А можна організаційне одне питання? От дивіться, ПСО електричне готує, його розробляє міністерство профільне на базі розрахунків НКРЕКП, тобто тут все більш-менш все. А так склалося історично, що газове ПСО готує Мінрегіон. Розумієте? І як на мене, там, ну, воно щось не працює до кінця. В оцій ситуації, наскільки це дійсно виправдано, ну, розумієте, газ чомусь пішов туди і, як на мене... От в мене особисто багато претензій до цього ПСО. І ви страждаєте, до речі, в першу чергу. Ну, це так я звертаю...

_____ . Зараз хотів би подякувати там Міністерству громад, тому що вперше там з... коли новий міністр завжди, до того часу там завжди попереднє керівництво Міністерства розвитку громад було, там давайте ми там тепловикам, щоб нуль протягом пів року... вірніше, Нафтогазу щоб нуль заходило коштів по розчепленню, а сто відсотків лишалося підприємствам теплопостачання. Зараз модель від Міністерства інфраструктури будь-яку, ту, яку ми бачили, вона там не передбачає змін, тобто вони просто продовжують терміни в рамках чинної моделі, що надзвичайно перспективно для нас. Але історично, наскільки я знаю, що, в принципі, була одна постанова про ПСО.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей. Зрозуміло.

По відео ще є, Наталія Гребенюк піднімає руку. Давайте дамо слово по відеозв'язку.

Прошу, Наталія Гребенюк. Це випадково рука піднята чи... Там включено? Ми вас бачимо, але не чуємо. Включіть мікрофон. Включіть

мікрофон і тоді говоріть. А можна з нашої сторони включити цей мікрофон? Не так-то просто відеотехнології використовувати.

Добре. Ще піднята рука, бачимо, є у вас. Представтесь, будь ласка. І вам слово.

БОРЖЕМСЬКА Ю.С. Добрий день. Юлія Боржемська, ДТЕК "Нафтогаз".

Чутно мене?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чути, так. Чутно.

БОРЖЕМСЬКА Ю.С. Чудово. Наталія не змогла, тоді я прокоментую, якщо можна.

Ви піднімали питання сьогодні щодо того, що можна розробити взагалі для газовидобувних компаній. І це звичайно стосується не тільки приватного сектору, а й державних компаній. Ми одна з тих компаній, у яких стався обстріл, і неодноразово, і у нас дуже постраждали наші потужності. І через це ми не вибираємо потужність. Ми маємо платити доплату за якість газу. Відновити це все звичайно займе певний час, може до року, і це все коштує більше 40 мільйонів євро. Ми зараз несемо збитки через потужність і доплату близько 2 мільйонів євро.

І тому у нас є пропозиція, прохання розглянути можливість, щоб потужність компанії платили по факту використання, а також не платили доплату за якість газу на той час, поки потрібно буде відремонтувати потужності.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Розуміємо проблему. Співчуваємо, підтримуємо. Але, розумієте, тут така ситуація, що це питання незалежного Регулятора – НКРЕКП, не маємо права втручатися в його діяльність. Зразу

будуть про нас погано говорити, писати, і це буде порушення Закону про НКРЕКП. Тому тут це до них, до незалежного Регулятора.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Звернути увагу.

БОРЖЕМСЬКА Ю.С. Комісія у нас присутня. То я думаю, що вони почули.

ГОЛОВУЮЧИЙ. От майданчик для комунікації – це запросто.

БОРЖЕМСЬКА Ю.С. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сподіваюсь, що вони почули і відповідно...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Там Костянтин Валерійович Ущাপовський, цікава його думка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костянтина Валерійовича запросити до слова? Прошу, чи є Костянтин Валерійович Ущাপовський?

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. Да, я на зв'язку. Проблема нам відома.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дисклеймер, дисклеймер зразу. Ви від нас незалежні, ми на ваші рішення не впливаємо, тільки надаємо комунікацію, і ми тут месенджер для того, щоб ви почули аргументи учасників ринку.

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. Дуже дякую за коментар. Прокоментую дуже стисло. Да, так є в Кодексі газотранспортної системи вказані ці параметри якості, але це зроблено було тимчасово у зв'язку з тим, що ці параметри по якості повинні бути регламентовані Технічним регламентом, розробником

якого є Міністерство енергетики. Ми з ними ведемо зараз постійну роботу з цього приводу. Проблема відома, вона неодноразово обговорювалася на Антикризисовому штабі, який створений при міністерстві, проблему знають ліцензіати. Будемо вирішувати.

Дякую.

БОРЖЕМСЬКА Ю.С. Якщо можна, трошки додам. У нас у ФХП дійсно визначені ще Кодексом і будуть визначені Міністерством енергетики. Але тут же трошки не про ФХП взагалі, да, а про те, що зараз встановлено доплату щодо невідповідності по точці роси. І ми не можемо зараз це зробити через те, що в нас просто пошкоджено після обстрілів обладнання, нам треба часте відновлення. І ось такі випадки, це може "Перехідні положення" в угоді, яка затверджується НКРЕКП, можна передбачити.

Дякую.

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. Я відповім дуже коротко. Звертайтеся офіційно з офіційними пропозиціями, ми їх обов'язково розглянемо. Тому що питання не є новим, воно розглядається практично з перших ударів по нашій газотранспортній структурі, а також по газовидобутку.

Тому будемо чекати на ваші письмові пропозиції і терміново їх розглянемо.

БОРЖЕМСЬКА Ю.С. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Якщо воно розглядається з перших днів, значить, воно розглядається вже там місяці. Так вже якось, є якась позиція, що ми – за, чи ми – проти?

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. НКРЕ тільки – за, для НКРЕ на сьогоднішній день є пріоритет і цей пріоритет безумовний, – це збільшення видобутку газу власного виробництва.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, тільки я не про це, я не про пріоритет, я питав про конкретне питання, яке розглядається. Ви свою позицію сформували, чи вам треба шість місяців, щоб сформувати її, дванадцять місяців?

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. Ні, у нас позиція сформована. Наразі тривають ще консультації з Міністерством енергетики.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей. Але питання осмислюється з першого дня, тобто вже десь три місяці.

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. З грудня місяця. Це відоме питання, воно з грудня місяця після ударів серйозних воно виникло і воно є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Головне – процес, результат – там таке, процес іде. Добре. Дякую.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я вважаю, що якщо ми обговорили все, то я би просив просто закрити зараз відкриту частину. Там є декілька питань, які не у відкритій частині, щоб з'ясувати для себе чисто... якщо у відкритому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тут теж мій коментар. Розумію, такий він може з гумором трохи, але знов-таки, якщо є проблема, її треба або вирішувати, або...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Цифра, цифра.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не до вас, я до свого попереднього коментаря. Або треба сказати дійсно: це не проблема, з цим можна жити, чесно сказати. Або сказати: проблема є, ми от її пропонуємо вирішити так-то і так-то. А то коментарі якісь такі про все хороше, це наш пріоритет номер один, ми маємо бути... хаб енергетичний у світі. Ну, щось, яюсь... Я таких розмов просто неконкретних трохи якби не люблю. По суті нам сказати, можемо чи не можемо.

Наприклад, у минулому році у нас було питання різниці в тарифах. Я всім казав, я не вірю, що вона буде прийнята. В цьому році ситуація інакша. Ми будемо старатися, можливо й буде прийнята. Ну, колеги, яюсь треба, або говорити, що ні, ця проблема не розв'яжеться, живемо з нею, або пробувати її розв'язати якимись конкретними діями, кроками, пропозиціями.

Дякую.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Тим не менше вважаю, що якщо ми хоч якийсь лист на НКРЕКП, ми ж не примушуємо їх, але ми ж можемо звернути, навіть не рекомендувати, звернути увагу на існування такої проблеми. Вона ж існує така проблема.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Щось подібне і на минулому засіданні було. Виявляється є тризонний облік, де денний коефіцієнт – 1, нічний – 0,5...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я думаю, що ні. Якщо комітет...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це як аналогія. У нас вдень профіцити є... Всі про це думають, нічого не відбувається.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Депутати ...*(Не чути)* звернути увагу проінформувати НКРЕКП з якоїсь проблеми.

По закритому приймається, Андрій Михайлович, щоб там пару питань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. 3 хвилини просто.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можливо, по відео є ще якісь питання. Скажіть, будь ласка, якщо в когось є питання чи коментарі. Питання чи коментарі.

Тоді, дивіться, лист... Олексій Юрійович якийсь лист... Добре.

Тоді засідання комітету оголошую закритим, якщо питань немає. І ми тут ще в закритому режимі трошки поговоримо. Дякую.